

KARTA KURSU
(obligatoryjnego)

Pedagogika (2 st. st. stacjonarne, semestr drugi)

Nazwa	Pedagogika porównawcza	
Nazwa w j. ang.	Comparative education	
Koordynator	dr hab. Justyna Wojniak, prof. UKEN	Zespół dydaktyczny
		dr Anna Włoch
Punktacja ECTS	2	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zaznajomienie studentów z wybranymi aspektami funkcjonowania systemów oświaty oraz wiodącymi teoriami badań komparatystycznych z uwzględnieniem metodologii badań. Studenci uczą się identyfikowania związków pedagogiki porównawczej z historią wychowania, filozofią i socjologią oraz analizują tendencje rozwojowe w edukacji we współczesnym świecie w oparciu o znajomość specyfiki funkcjonowania wybranych instytucji i placówek oświatowych.

Warunki wstępne

Wiedza	Historia myśli pedagogicznej, socjologia edukacji, podstawy prawa oświatowego
Umiejętności	Nie wymagane
Kursy	Nie wymagane

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01: Student ma uporządkowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pedagogiki, w tym pedagogiki, jej nurtach i systemach pedagogicznych;	K_W02
	W02: Posiada pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o różnych strukturach i funkcjach systemu edukacji, środowiskach wychowawczych, ich specyfice oraz procesach w nich zachodzących w wybranych systemach edukacyjnych;	K_W08
	W03: Student posiada wiedzę o projektowaniu prowadzenia badań pedagogicznych z uwzględnieniem zasad ochrony własności intelektualnej - na potrzeby przygotowania własnego projektu badawczego.	K_W05
Umiejętności	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych

	<p>U01: Student wyszukuje i przetwarza informacje na temat zjawisk społecznych przy użyciu różnych źródeł; prezentuje własne pomysły, wątpliwości i sugestie, popierając je argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów;</p> <p>U02: Samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT);</p> <p>U03: Student projektuje i przeprowadza badania pedagogiczne z wykorzystaniem pogłębionej wiedzy z zakresu metodologii badań oraz z zastosowaniem zasad własności intelektualnej.</p>	<p>K_U02</p> <p>K_U09 K_U10</p> <p>K_U05</p>
Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	<p>K01: Student ma pozytywne nastawienie do nabywania wiedzy z zakresu pedagogiki oraz innych dziedzin oraz do budowania warsztatu pracy pedagoga;</p> <p>K02: Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga problemy, odnoszące się do opisu i wyjaśniania różnych aspektów wychowania i kształcenia, z uwzględnieniem specyfiki środowiska lokalnego i regionalnego w oparciu o najnowszą wiedzę z zakresu pedagogiki i nauk pomocniczych. Działa zgodnie z zasadami etyki zawodowej;</p> <p>K03: Wykazuje zdolność do pracy indywidualnej i grupowej. Potrafi wyznaczać sobie i innym cele oraz realizować je z wykorzystaniem warsztatu pedagogicznego.</p>	<p>K_K01</p> <p>K_K02</p> <p>K_K03</p>

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A	K	L	S	P	E				
Liczba godzin	15	15									
30											

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład: metoda podająca z elementami problemowymi;
 Ćwiczenia: praca grupowa, dyskusja, burza mózgów.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Grydydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Pracapisemna (esej)	Egzaminustny	Egzaminpismny	Inne (test zaliczeniowy)
W01							X	X					X
W02							X	X					X
U01							X	X					X
U02							X	X					
K01							X	X					
K02							X	X					

Kryteria oceny	Zaliczenie kursu przedmiotu na podstawie wyników testu zaliczeniowego (30%), pozytywnej oceny pracy grupowej (50%) i aktywności podczas zajęć (20%).
----------------	--

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

<p>Wykłady:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pedagogika porównawcza: stan badań, podstawowe pojęcia - 2h; 2. Historyczny rozwój dyscypliny, czołowi przedstawiciele - 2h; 3. Badania porównawcze w pedagogice i ich specyfika - 2h; 4. Rozwój pedagogiki porównawczej w Polsce - 2h; 5. Zarządzanie systemami edukacyjnymi - modele i strategie reform oświatowych - 2h; 6. Kształcenie obowiązkowe w Unii Europejskiej - 2h; 7. Kształcenie średnie i szkolnictwo wyższe - 2h; 8. Kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w wybranych systemach oświaty - 1h; <p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kontekst społeczno-kulturowy zjawisk edukacyjnych w wybranym systemie edukacyjnym; 2. Organizacja systemu (administracja, finansowanie, kluczowe reformy lub planowane zmiany, z uwzględnieniem odpowiedzialnych za to organów i najważniejszych aktów prawnych, w oparciu o które dany system edukacji działa); 3. Struktura systemu (podział na szczeble kształcenia od edukacji przedszkolnej lub innych instytucji wczesnej opieki i edukacji, poprzez kształcenie obowiązkowe aż do nieobowiązkowych form dostępnych w danym kraju – także na etapie szkolnictwa wyższego); 4. Treści programowe podejmowane na etapie kształcenia obowiązkowego; 5. Kształcenie nauczycieli; 6. Edukacja dorosłych; 7. Kształcenie specjalne.
--

Wykaz literatury podstawowej

<p>Komisja Europejska, <i>Edukacja i szkolenia dorosłych w Europie: ścieżki prowadzące do umiejętności i kwalifikacji</i>, Warszawa 2022;</p> <p>Komisja Europejska, <i>Kluczowe dane o edukacji w Europie</i>, Warszawa 2020;</p> <p>Komisja Europejska, <i>Nauczyciele w Europie: Kariera, rozwój zawodowy i ogólne samopoczucie</i>, Warszawa 2022;</p>
--

Komisja Europejska, *Zapewnianie równych szans w edukacji szkolnej w Europie: Struktury, polityka i osiągnięcia uczniów*, Warszawa 2021;
 Průcha J., *Pedagogika porównawcza*, Wyd. PWN, Warszawa 2006;
 Pachociński R., *Pedagogika porównawcza: podręcznik akademicki*, Wyd. "Żak", Warszawa 2007;
 Rabczuk W., *Polityka edukacyjna Unii Europejskiej wobec imigrantów oraz mniejszości narodowych i etnicznych*, Warszawa 2002;

Wykaz literatury uzupełniającej

Komisja Europejska, *Systemy edukacji w Europie*, Luksemburg 2018, http://eurydice.org.pl/systemy_edukacji_w_Europie ;
 Cyłkowska-Nowak M., *Spoleczne funkcje szkolnictwa w Japonii i Stanach Zjednoczonych. Studium z pedagogiki porównawczej*, Poznań-Toruń 2000;
 Leppert R. (red.), *Edukacja w świecie współczesnym. Wybór tekstów z pedagogiki porównawczej wraz z przewodnikiem bibliograficznym i internetowym*, Kraków 2000;
 Nowakowska-Siuta R., *Pedagogika porównawcza. Problemy, stan badań i perspektywy rozwoju*, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2014;
 Świętochowska U. (red.), *Systemy edukacyjne cywilizacji przełomu XX i XXI wieku*, Toruń 2001;
 Włoch A., *Pedagogika porównawcza Wiktora Rabczuka (1931–2020): od badań oświaty w krajach afrykańskich do edukacji europejskiej*, "Acta Universitatis Nicolai Copernici. Pedagogika", [XLV/1/2023, https://apcz.umk.pl/AUNC_PED/article/view/47279/37053](https://apcz.umk.pl/AUNC_PED/article/view/47279/37053) ;
 Włoch A., *Kształcenie dzieci zdolnych w europejskich systemach edukacyjnych: fenomen tutoring domowego w Anglii*, „Studia Paedagogica Ignatiana” 2017, nr 3, s. 63-83. <http://dx.doi.org/10.12775/SPI.2017.3.004> ;
 Włoch A., *Early childhood education and care in Europe as investing in social and cultural capital – comparative analysis*, „Rocznik Komisji Nauk Pedagogicznych” 2016, t. 69, s. 92-104, ISSN: 0079-3418, <https://journals.pan.pl/dlibra/publication/117408/edition/102084/content>
 Wojniak J., *Szkoła-polityka-prawo. George Zygmunt Fijałkowski-Bereday i jego wizja edukacji (rozdz. III: Metoda porównawcza w badaniach nad edukacją)*, Kraków 2019;
 Wojniak J., *Komparatystyka edukacyjna w perspektywie filozoficznej: Sergiusz Hessen (1887–1950) i jego podejście do badań porównawczych w pedagogice*, "Acta Universitatis Nicolai Copernici. Pedagogika", XLII/2/2021, https://apcz.umk.pl/AUNC_PED/article/view/35960/31495 ;
 Wojniak J., Majorek M., *Reforms of the higher education system in Poland since 1989. Between tradition and challenges of the 21st century*, SHS Web of Conferences 2019, vol. 66, s. 10-25, https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/pdf/2019/07/shsconf_ erpa2019_01025.pdf

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	20
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	
Ogółem bilans czasu pracy		50
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2